

28. September.2017

UKA2017/100

Uunga siunnersuut: Atuarfik pillugu Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx ulloq xx. xxx 2017-imeersoq

(Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut, Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq)

Atuarfik pillugu Inatsisartut inatsisaata allangortinniarneqarnera pillugu Partii Naleqqamiit imatut oqaaseqarfigissavarput.

Inatsisissamut siunnersuummut tunngatillugu tusarniaasoqarnerani maluginiarparput assut siunnersuut tapersersorneqartoq annikitsunnguit eqqaasannikkaanni, aammalumi ippigineqartut tamatigut iluarsineqartarsimasut maluginiakkatta aamma ilagaat. Taamaattorli aningaasanik malitseqarsinnaanera tusarniavigineqartunit arlalinnit ernummatigineqartoq aamma maluginiarparput, naak taamaassanganinneqannikkaluartoq akissutigineqartumi.

Aningaasanik malitseqassagalarpat Kommunit imaluunniit Namminersorlutik Oqartussat sorliit akisussaaffigissavaat ? Aammalu maluginiakkatta ilagaat Inatsisip siunissamut suli allannguuteqarumaarnissaanik ilimasaarummik oqariartuuteqartoqartoq, tassami naleqqussartuarnissaq pisariaqarluinnarpoq.

Meeqqat atuarfiata inatsisaata allannguutissaanik piareersaanermi tunngaviusut pingaarnerit novemberip aappaanni aamma pingajuanni 2016-imi workshop-imik ingerlatsisoqarnerani, kommuninit sisamanit, KANUKOKA-mit, IMAK-imit, Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmiillu peqataasoqartumi innersuussutigineqarsimapput.

Maannakkut aaqqissuussami inuiaqatigiilerineq, kulturi, oqaluttuarisaaneq, inuiaqatigiinnut tunngasunik ilikkagassat aamma kulturikkut nunalerineq ataatsimut fagitut ataatsit ilinniartitsinermi atuartitsissutigineqartarput. Taamaasillunilu inatsisini atuuttuusuni ersippoq oqaluttuarisaaneq ilumoortoq Meeqqat atuarfianni immikkuullarissut atuartitsissutaanngitsoq. Tamannalu aaqqiiviginiarlugu oqaluttuarisaanerup fagitut immikkut atuartitsissutigineqartalernissaa anguneqassalluni.

Partii Naleqqamiit tamanna pissusissamisoortutut isigaarput, pissutigalugu inuiaat oqaluttuarisaanerat kinaassutsimut naleqartitanillu uppersaataammatt, inuttullu ineriartornermi tunngaviliisut inissisimasarluni. Inuiaat imminnut attaveqatigiinneranni naleqartitat kulturilu aallaaviusarput, taakkulu aallaavigalugit inuiaat imminnut tatigalutik ineriartortarnerat nalinginnaasuvoq. Tassunga atatillugu

kissaatigissavarput inuiaat kalaallit oqaluttuarisaanerat kalaallisut innuttaaqataasunit allanneqassasoq, kiisalu kalaallisut oqaatsigut atorlugit allanneqassasoq. Isumaqarpugut maannangaaq tamanna piareersarneqartariaqartoq, aamma aningaasartassai eqqarsaatigalugit.

Inatsisartut inatsisaanni maanna atuuttumi ersippoq Meeqqat atuarfianni atuarneq ukiuni 10-ni ingerlanneqartartoq, Meeqqat atuarfianniit anisut ingerlariaqqinngitsoortut amerlasuut atuarnermik unitsitsiviusarnerata atuarnerup sivitsorneqarsinnaanera saneqqunneqarsinnaangilaq, soorlu atuartup assersuutigalugu ukiumik ataatsimik uteqqiisinnaaneratigut.

Partii Naleqqamiit tupigusuutiginningsuunngilarput, ilinniartitaanermut ulluinnarni suliaqartut pingaernerpaatut aqqitassatut taaneqartut kisiisa saqqummiussimammatigut. Pingaernerunnginnerpa inuusuttut Meeqqat atuarfianniit anisut ingerlaqqinngitsoortut periarfissarsiunnissaat? Isumaqarpugut atuartut ingerlaqqinngitsoortut Meeqqat atuarfiata suli akisussaaffigigai, taamaattumik Majoriaq suleqatigalugu atuarfimmit anisut ingerlaqqinngitsoortut aqqissutissanik ilusilersueqqullugit innersuutissavarput.

Tamatumunnga ilanngullugu eqqaanngitsoorusunngilarput digitalimik inerisaaneq arriippallaarujussuarmat. Maluginiarparpullu suliffeqarfiit digitalimik suliaqartut piumasaqarfigineqartut ukiuni pingasumi sinneqartoorlutik ingerlasimagunik aatsaat Namminersorlutik Oqartussanik suleqatigineqarsinnaasut. Tamanna suliffeqarfinnik aallartitsiniartunut mattussinertut isigineqarsinnaavoq, tassami ilaatigut takuneqarsinnaavoq Ilinniartitaanermut pisorta qarfiup siunnersortit suleqataasa ilaat suliffeqarfiit Danmarkimeersut aallarterlaajusut. Partii Naleqqamiit manna iluatsillugu Naalakkersuisunut kaammattuutiginiarparput pissutsit misissorluaqqullugit, naapertuuttumillu iluarsivigeqqullugit. Isumaqarpugut ilinniartitaanerup iluani digitalimik ineriartortitsineq nunaqarfinni atuartitsinerup pitsanngorsarnissaanut pisariaqartoq pissutsinik ilisimannittunik ingerlaannartumillu kalaallisut atuisunut attaveqarsinnaasunik ineriartortitsisoqarnissaa.

Ukiuni kingullerni ilinniartit, aammalumi allaat assassorluni ilinniartit, Meeqqat atuarfianniit anisunut angusatigut piumasaqaataat qaffakkiartuinnarsimavoq, allaat inuusuttunnguit sunneruminarseruttortut ilinniarfissaminnik periarfissaarullugit. Tamanna tunngavigalugu immitsinnut aperisariaqalerpugut; Assassorluni ilinniarfinni atuarniarunik tassani ilinniarfimmi pisinnaasat ilinniassannginnamikkiit ? Piginnaanikipkata ilinniarfik piginnaasaasa qaffassarnissaanik pisussaaffeqassanngilaa ? Ilinniartut naammassigunik nunatsinni sulisussaapput, pissusissamisuussannginnerpa ilinniutit atuakkat kalaallisut nutsernissaat ? Qanormita nutsertinneri naleqassappat ? Partii Naleqqamiit isumaqarpugut atuakkat ilinniutit kalaallisuumut nutsertinneri, inatsisartut naalakkersuisullu allaffissornerat kalaallisuinnaq ingerlanneqalernerisigut, nutserinermi sipaakkanit aningaasalersorneqarsinnaasut.

Atuurtunut angerlarsimaffinni atuartullu ineqarfiini minnerpaaffissaliussassanik malittarisassiorsinnaanermut piginnaatitsineq iluarisimaarparput. Maannakkut atuuttut meeqqat ukiukitsut angajoqqaaniit qimagutsillugit atuartinneqartarnerat tulluutinnigilaq, taamaattumillu ilungersuullugu pitsaanerusumik nunaqarfinni atuartinneqarsinnaanissaat aqutissiuunneqartariarpoq.

Meeqqat atuarfianni angusat eqqartortillugit maluginiartarparput pisortat, politikereit kiisalu angajoqqaat ilinniartitsisunik pisuutitsiniartarnerat. Pissusissamisuumnginnerpa imminut qiviarnissaq, sunalu taakkununga tunngatillugu akisussaaffiginerlugu imminut aperaluni. Inuusuttut Meeqqat atuarfianniit anisut ilinniaqqinnissaat pingaernerpaajutikkutsigu nalilersueriaaseq allanngortittariaqarparput. Nalilersuineq aallaaveqartariaqarpoq ilinniaqqinnissamut inuttut piareersimanermut, unneqqarissuunermik, kiisalu aalajaatsuunermik.

Tamanna anguniarlugu suliniarnermi ilinniartitsisoq qanoq ittuussanersoq aliangersartariaqalerparput. Atorfik ilinniartitsisuuneq ilinniartitsisumit tulluusimaarutigineqartoq, allaallumi inuiaqatigiinni tamani tulluusimaarutigineqarluni, malitsigisaanillu pitsaasumik atugassaqtitaallutik. Tassunga tamatta kivitseqataasariaqarpugut pisortaagutta, politikeriugutta kiisalu angajoqqaajugutta. Ilinniartitsisut sulinera, piareersarnera kiisalu oqaaseqaateqarluni nalilersuineru upperalugu atuartut ingerlaqqinnissaannut tunngavigisinnaasariaqarparput, kisitsisit kisiisa aallaaviginagit.

Naggasiullugu Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoq nersualaarupparput Meeqqat atuarfiata ineriartortinnissaanut takorluukkaminik eqqarsaatigilluagassanik saqqummiusaqarnera. Meeqqat atuarfimmi piginnaasanik siunissami ilinniarsinnaasaminni inuussutissarsiutigisinnaasaminnillu ilinniarsinnaanerit taamaalilluni aqquutissiuuneqassamat.

Kommunit Meeqqat atuarfiannik akisussaanerit qanimut oqartussaaqataanerup aqqani ilusilerneqarnermigut iluatsikkiartortutut oqaatigisinnaavarput. Partii Naleqqamiit isumaqarpugut Namminersorlutik Oqartussat toqqaannarnerusumik nakkutilliisinnaanerit kiisalu aaqqiissutissanik innersuussisinnaanerit periarfissaarussimasoq, taamaattumillu inatsimik siunnersuummut aaqqiissutissamik ataatsimititaliap suliaqartussap nalilersueqqissaarnissaa kissaatiginassalluni.

Taamatut oqaaseqarluta Meeqqat atuarfiata inatsisaata allannguutissaanik siunnersuut ilinniartitaanermi ataatsimiisitaliami isummersuutigut ilanngullugit eqqartorneqarnissaa innersuupparput, sulilluarnissaanillu kissaallugit.

Henrik Fleischer